

İSTANBUL
GELİŞİM
ÜNİVERSİTESİ

SOSYOLOJİYE GİRİŞ

KÜRESELLEŞME

14. HAFTA

Dr. Öğr. Üyesi Pınar Karababa Kayalığıl

Küreselleşmeyi ortaya çıkaran faktörler

- Teknolojik gelişmeler
- İdeoloji faktörü
- Ekonomik faktörler

Teknolojik gelişmeler

- Teknoloji, küreselleşmenin yeterli koşulu değildir; olmazsa olmaz koşuludur.
- Özellikle 1980'lerle enformasyon teknolojilerinin
Ucuzlayarak yaygınlık kazanması
Mesafe kavramının kalkması
Finans piyasalarına etkisi (küresel mali piyasaların gelişmesi)

İdeoloji faktörü

- 1990'da SSCB'nin yıkılışından sonra
- Küreselleşme başladı
- Planlı/ devletçi ekonomiler piyasa mekanizmasına girdi
- Liberal piyasa ekonomisi yaygınlaştı
- Serbest ticaret ve yabancı sermaye akışı hızlandı
- Başta ABD olmak üzere Dünya Bankası, IMF küreselleşme sürecini hızlandırdı

Ekonomik faktörler

- Gelişmiş ülkelerde;
- iç piyasaların doyması
- özellikle 1970'lerdeki petrol krizi
- dış piyasalara açılma arayışı
- iktisadi faaliyet hacimlerinin artması
- Çok uluslu firmaların “yeni uluslar arası iş bölümü” çerçevesinde üretimi bütün yerküreye yaymaları

Küreselleşme sürecinde yeni olan ne?

- Küreselleşme - modernite benzerliği bir süreklilik olduğunu gösteriyor.
- Bu süreklilikte yeni olan özellikler:
  - Yeni piyasalar
  - Yeni araçlar
  - Yeni aktörler
  - Yeni kurallar

Küreselleşme sürecinde yeni olan ne?

- Yeni piyasalar
- Finansal piyasalar küresel olarak birbirlerine bağlanmış,günde 24 saat işlem
- Milyarlarca dolarlık işlemler küresel düzeyde elektronik devreler vasıtası ile saniyelerle gerçekleştiriliyor
- Her gün 1.5 trilyon dolardan fazla para el değiştiriyor
- Hizmetler,bankacılık, sigorta ve taşımacılık alanlarında da yeni piyasalar ortaya çıkıyor

Küreselleşme sürecinde yeni olan ne?

- Küreselleşmenin teknolojik alt yapısını oluşturan yeni araçlar
- Mobil telefonlar
- İnternet bağlantıları
- Medya ağları

Küreselleşme sürecinde yeni olan ne?

- Yeni aktörler
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ / WTO)
- Çok uluslu şirketler
- Küresel gönüllü kuruluşlar (NGOs)
- Ulusal sınırları aşan diğer gruplar

Küreselleşme sürecinde yeni olan ne?

- Yeni kurallar
- Ulusal politikaların alanını daraltan
- Hükümetleri daha çok bağlayan
- Güçlü yaptırım mekanizmaları
- Ticaret, hizmetler ve fikri haklar üzerinde çok taraflı anlaşmalar
- Demokrasi ve insan hakları konusunda yeni hassasiyetler

Küreselleşme

- Her alanda mesafenin daha az önemli hale gelerek siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda dünyanın daha çok bütünleşmesi
- Paranın ve malların dolaşımından daha fazla bir şey
- Zaman ve mekan kavramlarının eski anlamlarını yitirmesi
- Sınırların ortadan kaybolmaya başlaması
- Yeryüzündeki tüm insanların karşılıklı bağımlılığının artması